2004-9-RE

CAUSA 2004-9-RE

Número de registre 380-2004. Recurs d'empara

SENTÈNCIA DEL 2 DE DESEMBRE DEL 2004

BOPA núm. 83, del 9 de desembre del 2004

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional el 14 de juliol del 2004 per la representació processal dels Srs. Josep Vidal Escoll i Josep Guillán González, mitjançant el qual interposa recurs d'empara per haver-se produït una presumpta vulneració del dret a un procés degut i de durada raonable en el marc de la causa administrativa AD-096-2/99, atès que demana al Tribunal Constitucional que dicti sentència en què atorgui l'empara sol·licitada, i "Compel·leixi la Batllia, o declari l'obligació de la Batllia, a procedir sense demora ni dilació a l'execució de la sentència dictada pel Tribunal de Batlles i posteriorment revocada en part per la sentència dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, a fi d'impedir que es consumi encara més el fet consumat";

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41, 98 c) i 102 b);

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítol sisè;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 12 d'octubre del 2004, que va admetre a tràmit el recurs d'empara interposat per la representació processal dels Srs. Josep Vidal Escoll i Josep Guillán González;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 25 d'octubre del 2004, pel Govern;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 27 d'octubre del 2004, per la representació processal dels Srs. Josep Vidal Escoll i Josep Guillán González;

Vistos els escrits d'al·legacions presentats i registrats al Tribunal Constitucional, el 28 d'octubre del 2004, per la representació processal de la societat Eland, SA i pel Comú d'Escaldes-Engordany;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 29 d'octubre del 2004, per la representació processal de la comunitat de propietaris de l'edifici els Vilars I;

Vistes les conclusions formulades, dins de termini, pel Govern, pel Ministeri Fiscal, per la representació processal dels Srs. Josep Vidal Escoll i Josep Guillán González, per la representació processal de la societat Eland, SA, pel Comú d'Escaldes-Engordany i per la representació processal de la comunitat de propietaris de l'edifici els Vilars I;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Miguel Herrero de Miñón;

Antecedents

Primer

El 28 de maig del 2003, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència que confirmava parcialment la sentència dictada el 5 d'abril del 2002 per la Secció Administrativa del Tribunal de Batlles, que anul·lava el permís de construcció obtingut en el seu dia per Eland, SA per a la construcció de l'edifici els Vilars I, i que ordenava l'enderrocament de la part de l'edifici que sobrepassés 12,50 metres d'alçada.

Segon

El 5 de juny del 2003, la representació processal dels Srs. Josep Vidal Escoll i Josep Guillán González va demanar a la Secció Administrativa de la Batllia, en aplicació dels articles 97 i següents de la Llei de la jurisdicció administrativa i fiscal, l'execució d'aquesta sentència.

Tercer

El 25 de juliol del 2003, la representació processal de la comunitat de propietaris de l'edifici els Vilars I, de les Sres. Maria Meritxell Joval Perebort, Carmen Lora Saez i Mercedes Pariente Auday, i dels Srs. Enric Dilmé Bejarano, Joan Buen Regué, Carles Gras Fernández, Bonaventura Sirvent Puig i Josep Antoni Figueredo Salmeron, va interposar un incident de nul·litat d'actuacions contra la sentència de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia del 28 de maig del 2003, per considerar que s'havia vulnerat el seu dret a la jurisdicció, reconegut a l'article 10 de la Constitució.

Quart

Mitjançant providència del 29 de juliol del 2003, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va acceptar a tràmit l'incident de nul·litat d'actuacions i va decidir la suspensió de l'execució de la seva sentència del 28 de maig del 2003 fins a la resolució de l'incident de nul·litat esmentat.

Cinquè

Mitjançant aute del 22 de setembre del 2003, la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia va desestimar l'incident de nul·litat d'actuacions, la qual cosa deixava sense efecte la suspensió de l'execució dictada anteriorment.

Sisè

El 8 d'octubre del 2003, la representació processal dels Srs. Josep Vidal Escoll i Josep Guillán González va presentar davant la Secció Administrativa de la Batllia un escrit en què insistia en l'execució de la sentència de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia del 28 de maig del 2003.

Setè

El 14 d'octubre del 2003, la representació processal de la comunitat de propietaris de l'edifici els Vilars I, de les Sres. Maria Meritxell Joval Perebort, Carmen Lora Saez i Mercedes Pariente Auday, i dels Srs. Enric Dilmé Bejarano, Joan Buen Regué, Carles Gras Fernández, Bonaventura Sirvent Puig i Josep Antoni Figueredo Salmeron, va presentar un recurs d'empara contra l'aute del 22 de setembre del 2003 i contra la sentència del 28 de maig del 2003, dictats per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, contra la sentència del 5 d'abril del 2002, dictada per la Secció Administrativa de la Batllia, i contra la desestimació per silenci administratiu dels recursos administratius de reposició i alçada interposats pels Srs. Josep Vidal Escoll i Josep Guillán González, per haver-se produït una presumpta vulneració del dret a la jurisdicció, del dret al procés degut i del dret a la defensa, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

Vuitè

Mitjançant aute del 23 de desembre del 2003, el Tribunal Constitucional va acordar admetre a tràmit el recurs d'empara 2003-15-RE i mitjançant aute del 19 de gener del 2004, el Tribunal Constitucional va declarar que s'havia admès a tràmit el recurs d'empara sense efectes suspensius.

Novè

El 5 de febrer del 2004, la representació processal dels Srs. Josep Vidal Escoll i Josep Guillán González va presentar davant la Secció Administrativa de la Batllia un escrit en què insistia en l'obligació, per part de la Batllia, d'executar la sentència de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia del 28 de maig del 2003.

Desè

El 15 de març del 2004, el Tribunal Constitucional va dictar una sentència en què desestimava el

recurs d'empara presentat per la representació processal de la comunitat de propietaris de l'edifici els Vilars I i altres propietaris.

Onzè

El 14 de juliol del 2004, la representació processal dels Srs. Josep Vidal Escoll i Josep Guillán González va presentar un recurs d'empara per haver-se produït una presumpta vulneració del dret a un procés degut i de durada raonable en el marc de la causa administrativa AD-096-2/99.

En el seu escrit de recurs d'empara, la representació processal de la part recurrent manifestava que la Batllia estava "vulnerant de manera frontal" el seu dret a un procés degut i de durada raonable en no executar la sentència de constant referència per tal com havia transcorregut ja més d'un any des del seu pronunciament. I adduïa que la societat Eland, SA havia tingut una actitud que "denota una voluntària i temerària intenció de posar la justícia davant del "fet consumat" pensant que així s'impossibilitaria l'efectivitat de les sentències. No cal dir que si la justícia no pot emparar les conductes antijurídiques i il·legals encara menys pot emparar la temeritat i el despreci de la justícia que significa el fet consumat. I no solament està en joc l'efectivitat de la justícia, principi ja de per sí sagrat, sinó la credibilitat de la justícia, i en últim lloc els principis que fonamenten la legalitat, i en darrer terme de l'estat de dret."

També manifestava que a la vulneració dels drets dels recurrents s'afegeix el fet que aquests "fan l'objecte en l'actualitat de la incoació d'un expedient d'expropiació dels seus xalets, sota l'encobert d'un pretès –però fals- interès públic "per a l'eixamplament del carrer d'una urbanització a la partida dels Vilars."

Per acabar, la part recurrent demanava al Tribunal Constitucional que atorgués l'empara sol·licitada, i "Compel·leixi la Batllia, o declari l'obligació de la Batllia, a procedir sense demora ni dilació a l'execució de la sentència dictada pel Tribunal de Batlles i posteriorment revocada en part per la sentència dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, a fi d'impedir que es consumi encara més el fet consumat."

Dotzè

El 2 de setembre del 2004, el Ministeri Fiscal va presentar el seu informe en què considerava que la part recurrent no havia esgotat la via judicial ordinària en defensa del seu dret, ja que en el moment de la interposició del recurs d'empara encara no havien transcorregut els 6 mesos que la Llei de la

jurisdicció administrativa i fiscal atorga a l'Administració comunal i al Govern perquè executin voluntàriament la sentència, data a partir de la qual el batlle havia de procedir a l'execució forçosa. El Ministeri Fiscal també estimava que els recurrents, d'acord amb el que disposa l'article 18 bis de la Llei transitòria de procediments judicials, no havien realitzat "la deguda protesta i requeriment al Jutge o Tribunal, pel retràs o inactivitat processal, que avui al·lega en via d'empara, no permetent a la jurisdicció ordinària subsanar, en el seu cas, aquesta inactivitat."

També manifestava que "el dret al procés degut, comporta el dret a l'execució de les resolucions en ell recaigudes, però en cap moment es pot considerar, de l'examen de l'actuat l'existència de cap actuació, resolució o inactivitat judicial que demostri una manifesta denegació de l'execució. Tan sols s'ha produït una inactivitat, aconsellada per la prudència, com a conseqüència de la interposició de l'incident de nul·litat i posterior recurs d'empara."

Així doncs, el Ministeri Fiscal en aquesta data sol·licita la inadmissió a tràmit del recurs d'empara 2004-9-RE pel fet que no s'ha esgotat la via jurisdiccional ordinària en defensa dels seus drets, de conformitat amb el que disposa l'article 94.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, i subsidiàriament posat cas que el recurs d'empara fos admès a tràmit, demana que "es dicti sentència en la que es declari que no s'han produït les lesions al procés degut i de durada raonable invocades."

Tretzè

Mitjançant aute del 12 d'octubre del 2004, el Tribunal Constitucional va acordar admetre a tràmit sense efectes suspensius el recurs d'empara 2004-9-RE i, mitjançant providència de la mateixa data, es va trametre la causa a les parts perquè formulessin les al·legacions corresponents.

Catorzè

El 25 d'octubre del 2004, el Govern va presentar un escrit d'al·legacions en què manifestava que el recurs d'empara havia "estat presentat precipitadament, pretenent de forma tan compulsiva i insistent com indeguda i inadequada, que la Batllia procedeixi a l'execució forçosa d'una sentència sense que s'haguessin escolat els terminis legalment fixats per a fer-ho, i sense meditar ni tenir en compte tampoc la complexitat de l'execució" i que els recurrents no havien esgotat la via jurisdiccional ordinària en defensa de les vulneracions al·legades, ja que la suposada vulneració no havia estat en cap moment denunciada davant la jurisdicció ordinària.

Per acabar, el Govern demana al Tribunal Constitucional que dicti sentència en què es desestimi el recurs d'empara interposat per la part recurrent pel fet que no s'han produït les lesions del dret fonamental a la jurisdicció al·legades.

Quinzè

El 27 d'octubre del 2004, la representació processal dels Srs. Josep Vidal Escoll i Josep Guillán González va presentar un escrit d'al·legacions mitjançant el qual manifestava que "aquesta part ha esgotat totes les vies ordinàries per denunciar la vulneració del dret a un procés degut i de durada raonable (...) puix contra la INACTIVITAT del Batlle no cap altre recurs que el d'empara, puix el Tribunal Superior de Justícia ja té declarat per anteriors sentències que és incompetent per rebre recursos contra la inactivitat del Batlle, és a dir contra "no-resolucions". I adduïa que havia presentat davant la Batllia diversos escrits insistint que s'executés la sentència, en els quals s'al·legava la vulneració del dret a un procés degut i de durada raonable, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

També manifestava que "és del tot inadmissible que es titlli la inactivitat per part de la Batllia en la present causa de prudent", ja que no es tracta de prudència "sinó de fer complir una resolució judicial la qual és ferma i executiva d'ençà el 22 de setembre de 2003."

Per acabar, la representació processal dels Srs. Josep Vidal Escoll i Josep Guillán González sol·licita al Tribunal Constitucional que "constati la vulneració del dret a un procés degut en el sentit que el procés al que tenim dret és el procés segons dret qual acte suprem, final (i finalista) és l'execució de la sentència, i a més, infracció del dret a un procés de durada raonable" i també demana que "compel·leixi a la Batllia a procedir SENSE MÉS DEMORA NI DILACIÓ a l'execució de la sentència dictada pel Tribunal de Batlles i posteriorment revocada en part per la sentència dictada per la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia, a fi d'impedir que es consumi encara més el fet consumat."

Setzè

El 28 d'octubre del 2004, la representació processal de la societat Eland, SA va presentar un escrit d'al·legacions en què manifestava, de manera preliminar, que Eland, SA "no va fer res més que el que les administracions li van autoritzar a fer, i en conseqüència, tot i estar condemnada per la reiterada Sentència del Tribunal Superior de Justícia (...) no és just que els avui recurrents titllin aquesta part de temerària, d'haver obrat de mala fe, etc... quan se l'ha de considerar una víctima de tot aquest procés". I afegia, ja des d'un "punt de vista estrictament processal", que la part recurrent no havia esgotat prèviament la via jurisdiccional ordinària, ja que "és clar que els agents mai van

cursar degudament queixa davant l'Hble. Tribunal per vulneració del procés degut i de durada raonable. Aquest era el primer pas necessari, si els avui recurrents pretenien posteriorment acudir a aquesta instància."

També sostenia que no s'havia produït la vulneració dels drets al·legats, perquè la Batllia havia respectat els terminis legals per procedir a l'execució de la sentència, tot i aplicar un criteri de prudència i de cautela a causa de la complexitat de l'execució. Afegia que el batlle encarregat de l'execució, l'1 de setembre del 2004 havia notificat a aquesta part mitjançant una providència que decidia procedir a l'execució forçosa de la sentència ferma de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia del 28 maig del 2003, i a aquest efecte nomenava un expert per elaborar un informe sobre els treballs necessaris per enderrocar la part de l'edifici que sobrepassa l'alçada permesa, i nomenava la presidenta de l'AGIA per elaborar un informe sobre els preus de mercat dels pisos afectats per l'execució, d'acord amb llurs característiques, conformació i emplaçament.

Finalment, la representació processal de la societat Eland, SA demanava al Tribunal Constitucional que dictés sentència en què es desestimés el recurs d'empara presentat per la part recurrent.

Dissetè

El 28 d'octubre del 2004, el Comú d'Escaldes-Engordany va presentar un escrit d'al·legacions, en què manifestava que "la pretesa inactivitat de la Batllia i dels defenents durant tot aquest temps senzillament no és certa, atès que les dues primeres demandes d'execució de sentència presentades pels avui recurrents foren suspeses expressis verbis a raó dels procediments que instaren vàries persones davant del propi Tribunal Superior i, posteriorment, davant del Tribunal Constitucional". L'escrit també considerava que el recurs d'empara presentat pels Srs. Josep Vidal Escoll i Josep Guillán González havia estat formulat sense haver-se esgotat prèviament totes les jurisdiccions ordinàries perquè no consta que hi hagi cap escrit dels recurrents davant la jurisdicció ordinària mitjançant el qual haurien al·legat la vulneració del seu dret fonamental a un procés de durada raonable.

També estimava que no es detectava cap vulneració del dret constitucional a un procés de durada raonable perquè la Batllia havia respectat els terminis legals per procedir a l'execució de la sentència i, a més, manifestava que existien "indicis de l'inici de l'execució de la sentència", ja que l'1 de setembre del 2004 el batlle encarregat de l'execució va dictar una providència que ordenava l'execució forçosa de la sentència ferma de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia del 28 maig del 2003.

Finalment, el Comú d'Escaldes-Engordany demana al Tribunal Constitucional que dicti sentència en

què desestimi les pretensions de la part recurrent, i declari que no s'ha produït cap lesió dels drets al·legats.

Divuitè

El 29 d'octubre del 2004, la representació processal de la comunitat de propietaris de l'edifici els Vilars I va presentar un escrit d'al·legacions en què manifestava que la part recurrent no havia esgotat la via jurisdiccional ordinària perquè la "pretesa vulneració dels drets fonamentals durant la tramitació de la causa administrativa de referència, no ha estat al·legada davant el Batlle que té atribuïda la competència per procedir a l'execució de la repetida sentència", la qual cosa és contrària al que disposa l'article 94 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional.

També adduïa que no es pot imputar cap vulneració dels drets al tribunal d'instància encarregat de l'execució de la sentència perquè la prudència, el sentit comú i la lògica processal aconsellaven que durant la tramitació del primer recurs d'empara no es procedís a l'execució de la sentència que es pretenia anul·lar. I afegia que el batlle encarregat de l'execució de la sentència estava actualment procedint a la seva execució ja que l'1 de setembre del 2004 mitjançant una providència havia decidit de procedir a l'execució forçosa de la sentència ferma de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia del 28 de maig del 2003, i a aquest efecte havia nomenat un expert per elaborar un informe sobre els treballs necessaris per enderrocar la part de l'edifici que sobrepassa l'alçada permesa i nomenava la presidenta de l'AGIA per elaborar un informe sobre els preus de mercat dels pisos afectats per l'execució, d'acord amb llurs característiques, conformació i emplaçament.

Per concloure, al·legava, després de citar la jurisprudència del Tribunal Constitucional sobre els "estàndards d'enjudiciament que permeten determinar quan ens trobem davant d'una durada excessiva, no justificada o no raonable dels processos", que no s'havia produït cap vulneració del dret a un procés de durada raonable ni en les fases d'al·legacions, de prova i decisòria, ni en la fase d'execució. I afegia que el recurs d'empara interposat pels recurrents posat "en relació amb el seu únic i insòlit propòsit (que es compel·leixi la Batllia, que es declari l'obligació de la Batllia), ens porten a concloure que la interposició del recurs (...) obeeix més a una volguda estratègia de confusió que a una real convicció de contingut constitucional de la seva demanda."

Finalment, la representació processal de la comunitat de propietaris de l'edifici els Vilars I demana al Tribunal Constitucional que dicti sentència en què desestimi el recurs d'empara presentat per la part recurrent.

Dinovè

Amb dates 22, 24, 26 i 29 de novembre i 1 de desembre del 2004, el Govern, el Ministeri Fiscal, la representació processal dels Srs. Josep Vidal Escoll i Josep Guillán González, la representació processal de la societat Eland, SA, el Comú d'Escaldes-Engordany i la representació processal de la comunitat de propietaris de l'edifici els Vilars I, respectivament, formulen escrits de conclusions en què reiteren substancialment tot allò que fou al·legat i argumentat en els escrits precedents presentats davant el Tribunal Constitucional.

Fonaments jurídics

Primer

Les qüestions que se sotmeten a judici d'aquest Tribunal són tres. Dues de formals i prèvies, que es refereixen a la procedència de l'admissibilitat del recurs, i la tercera material o substantiva, relativa a la procedència de l'empara sol·licitada.

Les dues primeres van ser plantejades i resoltes per l'aute d'admissió a tràmit del recurs. Tanmateix, ens sembla oportú insistir en les raons que en van motivar i en motiven la desestimació. La primera planteja l'extemporaneïtat del recurs que, segons el parer tant del Ministeri Fiscal com del Govern, s'interposa abans de transcórrer el termini d'execució previst per l'article 99 de la Llei de la jurisdicció administrativa i fiscal, que és de sis mesos comptats a partir de la data de la notificació de la sentència ferma.

No obstant això, del còmput de les dates que consten en els antecedents, se'n deriva que l'empara va ser interposada en temps oportú. Efectivament, es tracta de l'execució d'una sentència del 28 de maig del 2003, que va ser suspesa el 29 de juliol següent, una suspensió deixada sense efecte per l'aute desestimatori sobre l'incident de nul·litat d'actuacions del 22 de setembre del mateix any. Ara bé, el recurs d'empara va ser interposat el 14 de juliol del 2004, és a dir, nou mesos i vint-i-tres dies després de ser plenament executiva la sentència de referència. D'altra banda, transcorreguts quatre mesos més, la sentència continua sense ser executada, la qual cosa confirma que l'empara no va ser sol·licitada de manera immotivada i apressada.

És evident que el recurs d'empara interposat davant aquest Tribunal el 14 d'octubre del 2003 per la representació processal de la comunitat de propietaris de l'edifici els Vilars I, i desestimat per la sentència del 15 de març del 2004, no afecta gens el còmput d'aquests terminis, ja que el recurs va ser admès a tràmit mitjançant un aute del 19 de gener del 2004 sense efectes suspensius.

Segon

La segona qüestió prèvia fa referència al no-esgotament dels tràmits anteriors a la sol·licitud d'empara, d'acord amb les disposicions de l'article 94 de la Llei qualificada d'aquest Tribunal i amb l'article 18 bis de la Llei transitòria de procediments judicials, en les seves redaccions de 1999.

Aquest Tribunal no considera que la part actora tingués a la seva disposició cap altra possibilitat que sol·licitar reiteradament, tal com va fer, l'execució d'una sentència ferma, la garantia de l'eficàcia de la qual -element fonamental del dret a la jurisdicció- és una de les principals funcions de la potestat jurisdiccional. Contra la inactivitat judicial no hi ha cap altre recurs que no sigui insistir en la pretensió, tal com es va fer, i el recurs d'empara que ara es planteja, sense perjudici, si és el cas, de les responsabilitats que estableixen els articles 76 i següents de la Llei qualificada de la justícia. Efectivament, si bé la nul·litat d'actuacions que la reforma de 1999 va introduir en la Llei transitòria de procediments judicials ha donat un contingut concret a les previsions de l'article 41.1 de la Constitució, aquest recurs és impossible contra la inactivitat del jutge, que no es pot anul·lar sinó que es pot corregir mitjançant l'empara.

Tercer

Descartades així les qüestions prèvies, cal examinar el contingut substancial del recurs, és a dir, la vulneració al·legada del dret a un procés degut i de durada raonable consagrat a l'article 10 de la Constitució, un dret que si bé en un principi s'havia interpretat en termes objectius, d'on va sorgir l'antiga limitació de la seva tutela a la sola iniciativa del Ministeri Fiscal, el legislador de 1999 va considerar que la Constitució l'atorgava a tots els ciutadans i que així s'havia de protegir, de manera que va estendre la legitimació per sol·licitar-ne l'empara.

A aquests efectes el Tribunal considera que l'article 10 de la Constitució ha d'interpretar-se tenint en compte l'article 6 de la Convenció europea del drets humans, ja que aquesta Convenció, que forma part de l'ordenament andorrà d'acord amb les disposicions de l'article 3.4 de la Constitució, tot i que no és una norma constitucional, i per tant, no pot ser aplicada per aquest Tribunal tal com va declarar la sentència del 12 de maig del 2000 (causa 2000-3-RE) en el seu primer fonament jurídic, sí que val com a element d'interpretació, com reconeix la mateixa sentència. I, d'altra banda, en altres ocasions, s'ha tingut fins i tot en compte la jurisprudència que el Tribunal Europeu dels Drets Humans ha construït sobre l'article 6 esmentat -per exemple, la sentència del 14 de març del 2001 (causa 2000-17-RE), fonament jurídic tercer-.

Com va dir aquest Tribunal en aquesta darrera sentència, "El dret a un judici de durada raonable es formula constitucionalment com un concepte jurídic indeterminat, perquè el seu contingut (la durada

“raonable” del procés) no està prefixat ni en termes temporals (durada) ni amb cànons precisos i determinats (“raonabilitat de la durada”)”. Ara bé, com ja es va dir en aquesta sentència, és necessari fixar uns criteris generals que, adaptats a les peculiaritats del cas concret, permetin obtenir el judici de raonabilitat que la Constitució exigeix per a la tutela d’un bé jurídic que consisteix en l’obtenció d’una justícia prompta i eficaç.

Per a la formulació d’aquests criteris pot ser útil l’abundant i constant jurisprudència del Tribunal Europeu dels Drets Humans sobre la fórmula idèntica de l’article 6 de la Convenció, fórmula que és a l’origen de la que va ser utilitzada pel constituent andorrà l’any 1993. Per consegüent, com ja es va apuntar en la sentència esmentada del 2001, hem d’assenyalar que la complexitat de l’assumpte sotmès a judici, la conducta dels litigants i la mateixa actitud dels poders públics, entre els quals la de la justícia, són els criteris que cal tenir en compte per determinar, en cada cas, si la durada del procés és raonable o no. I s’ha de prendre com a punt de referència tot el procés, des del començament fins a l’acabament (per exemple STEDH del 29 de maig de 1986), incloent-hi fins i tot la determinació de les costes (STEDH de 23 de setembre de 1997), i també cal prestar una atenció especial a la suspensió injustificada de l’execució (STEDH del 28 de juliol de 1999), ja que és l’execució de la sentència la que en darrer terme satisfà la pretensió del recurrent.

Si apliquem els criteris esmentats a aquest cas, primer de tot es dedueix que no es pot apreciar cap complexitat jurídica. El litigi està resolt des de la sentència del 28 de maig del 2003, de manera que si l’article 88 de la Constitució ha de tenir algun valor, només quedava executar aquesta sentència. Els tràmits ulteriors, és a dir, l’incident de nul·litat d’actuacions desestimat per la jurisdicció ordinària i el recurs d’empara interposat i desestimat en el seu moment pel Tribunal Constitucional han estat altres mitjans formalment lícits per dilatar l’execució d’una sentència ferma i plenament executable des del mes de maig del 2003, i no afegeixen cap complexitat a l’assumpte en si, al qual cal aplicar el que diu el Tribunal Europeu dels Drets Humans en la sentència del 23 d’abril de 1987, en el sentit que la multiplicitat d’actuacions no equival a la complexitat jurídica.

Pel que fa a l’actitud dels litigants, i concretament de la part demandant en empara, no s’hi pot apreciar cap incorrecció processal i, d’altra banda, la defensa dels seus drets amb els mitjans que l’ordenament jurídic posa a la seva disposició tampoc pot ser titllada de “compulsiva”, “indeguda” i “inadequada”.

Ans al contrari, en l’actitud dels poders públics pot detectar-se tardança en l’execució si no connivència en l’obstaculització d’aquesta execució, algun aspecte de la qual es va posar de manifest en la sentència del 15 de març del 2004 d’aquest Tribunal.

De l’aplicació combinada d’aquests criteris es dedueix que un procés iniciat l’11 de setembre de 1999, sobre un procediment administratiu anterior, finalitzat el 2003, del qual la sentència resolutòria encara no s’ha executat, ni tampoc hi ha indicis que estigui a punt d’executar-se, té una durada

indeguda i vulnera el dret a la jurisdicció reconegut a l'article 10 de la Constitució.

DECISIÓ:

En atenció a tot el que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

HA DECIDIT:

Primer

Declarar que ha estat vulnerat el dret a la jurisdicció, reconegut per l'article 10 de la Constitució, en el seu vessant de dret a un procés degut i de durada raonable, dels Srs. Josep Vidal Escoll i Josep Guillán González.

Segon

Atorgar l'empara sol·licitada per la representació processal dels Srs. Josep Vidal Escoll i Josep Guillán González.

Tercer

Comunicar aquesta sentència a la Batllia per tal que procedeixi a la pertinent execució de la sentència de la Sala Administrativa del Tribunal Superior de Justícia del 28 de maig del 2003.

Quart

Publicar aquesta sentència, d'acord amb el que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal

Constitucional, al Butlletí Oficial del Principat d'Andorra.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal dels Srs. Josep Vidal Escoll i Josep Guillán González, a la representació processal de la comunitat de propietaris de l'edifici els Vilars I, a la representació processal de la societat Eland, SA, al Comú d'Escaldes-Engordany, al Govern, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal, ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 2 de desembre del 2004.

Philippe Ardant

Miguel Ángel Aparicio Pérez

President

Vicepresident

Didier Maus

Miguel Herrero de Miñón

Magistrat

Magistrat